Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Anul XX-Nr 970 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ | Vineri 22 noiembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL DIN CRISTURU-SECUIESC

Stimați tovarăși!

Doresc să vă transmit calde mulțumiri pentru invitația de a lua parte la sărbătorirea celor 175 de ani de existență a Liceului din Cristuru-Secuiesc. Folosesc acest prilej pentru a remarca activitatea rodnică pe care o desfășoară colectivul dumneavoastră, munca lui entuziastă și nobilă. Liceul din Cristuru-Secuiesc constituie o minunată școală de educare în spiritul prieteniei și frăției, a copiilor de pe aceste meleaguri — români și secui.

Îmi exprim deplina convingere că și în viitor membrii corpului didactic vor munci neobosit pentru a înarma elevii cu temeinice cunoștințe, a-i forma în spiritul concepției științifice despre lume și viață, a sădi în conștiința lor dragostea nețărmurită față de România socialistă, mîndria pentru tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră prin efortul comun al tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Sînt încredințat, de asemenea, că sub îndrumarea părintească a dascălilor și folosind condițiile create în anii construcției socialiste, elevii liceului vor învăța cu sîrguință și de acum înainte, vor dovedi prin întreaga lor comportare că merită încrederea cu care îi înconjoară partidul, poporul nostru.

Cu ocazia acestei aniversări, urez colectivului didactic, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret să obțină noi succese în activitatea viitoare, să sporească și mai mult prestigiul și renumele acestei vechi instituții de învățămînt.

(În pag. a II-a publicăm relatarea manifestărilor ce au avut loc cu acest prilej la Cristuru-Secuiesc).

CONSTITUIREA CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE

Marți la amiază a avut loc în Capitală ședința de constituire a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

La ședință au participat tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, **membrii și membrii supleanți ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., membrii birourilor și comitetelor executive ale organizațiilor de masă și obștești care au aderat la Frontul Unității Socialiste, reprezentanți ai Partidului Comunist Român și ai organizațiilor de masă, obștești și profesionale, ai oamenilor muncii din mari întreprinderi, instituții, unități agricole, personalități științifice, culturale și clericale care fac parte din Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste.**

Adunarea a fost deschisă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, **secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat.**

Participanții la adunare au ascultat informarea prezentată de tovarășul Virgil Trofin **cu privire la modul cum a fost aplicată hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din octombrie a.c. în vederea constituirii Frontului Unității Socialiste și a consiliilor oamenilor muncii ai naționalităților conlocuitoare din România. Adunarea a aprobat în unanimitate activitatea ce s-a desfășurat în acest scop, precum și măsurile ce urmează a se lua cu privire la constituirea consiliilor județene, municipale, orășenești și comunale ale Frontului Unității Socialiste.**

Adunarea a hotărît în unanimitate constituirea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, organism larg reprezentativ, din componența căruia fac parte reprezentanți ai Partidului Comunist Român și ai următoarelor organizații de masă, obștești și profesionale: Uniunea Generală a Sindicatelor, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Uniunea Tineretului Comunist, Consiliul Național al Femeilor, Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Compozitorilor, Uniunea Ziariștilor, Uniunea Arhitecților, Asociația Oamenilor de Știință, Uniunea Societăților Științifice ale Cadrelor Didactice, Asociația Oamenilor de Artă din Institutele Teatrale și Muzicale, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum, Uniunea Asociațiilor Studenților, Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor, Uniunea Societăților de Științe Medicale, Asociația Juriștilor, Comitetul organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, Comitetul foștilor deținuți antifasciști, Asociația Cineaștilor din România; fac parte, de asemenea, reprezentanți ai Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară din Republica Socialistă România, Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din Republica Socialistă România, Consiliului oamenilor muncii de naționalitate sîrbă din județele Timiș și Caraș-Severin și Consiliului oamenilor muncii de naționalitate ucraineană din județul Suceava. În componența Consiliului Național vor intra președinții consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste. De asemenea, fac parte din Consiliul Național reprezentanți ai oamenilor muncii desemnați direct de colectivele unor mari întreprinderi, cooperative agricole de producție, întreprinderi agricole de stat, institute de învățămînt superior și instituții de cercetări, personalități din domeniul științei, artei și culturii, precum și personalități din domeniul cultelor.

La propunerea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prezentată de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, **a fost ales în unanimitate Biroul Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, alcătuit din:**

Președinte **al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste: tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU;**

Vicepreședinți: **tovarășii Ion Gheorghe-Maurer, Agachi Neculai, Demeter Janoș, Drăgănescu Mihai, Dobrin Tamara, Jebeleanu Eugen, Turcu Ion;**

Secretari: **tovarășii Levente Mihai și Potop Vasile;**

Membri: **tovarășii Apostol Gheorghe, Angelescu Mircea, Beligan Radu, Bughici Simion, Brăduț Ion Covaliu, Dinculescu Constantin, Dolcescu Octav, Dobra Marcel, Dumitrescu Ion, Eisenbürger Eduard, Enache Marin, Fazekaș Janoș, Gâdea Suzana, Groza Mia, Iliescu Ion, Ignat Nestor, Moraru Nicolae, Niculescu Mizil-Paul, Nicolescu Miron, Nestorescu Nicolae, Peterfy Istvan, Rădulescu Ilie, Stoica Gheorghe, Stancu Zaharia, Voitec Ștefan, Vîlcu Vasile, Vasilichi Gheorghe.**

În continuare, adunarea a ascultat propunerile prezentate de tovarășul Paul Niculescu-Mizil privind participarea Frontului Unității Socialiste la alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare care vor avea loc, așa cum s-a anunțat, la 2 martie 1969.

Consiliul Național a hotărît, în unanimitate, ca toate organizațiile care alcătuiesc Frontul Unității Socialiste să participe împreună, în cadrul acestui Front, la alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare, prezentînd candidaturi în aceste alegeri pe liste unice. Întreaga campanie electorală se va organiza de către Frontul Unității Socialiste, sub conducerea Partidului Comunist Român. Consiliul Național a aprobat principalele măsuri privind pregătirea și desfășurarea campaniei electorale și a împuternicit Biroul Executiv să coordoneze întreaga activitate a Frontului Unității Socialiste în această campanie.

Participanții la adunare au hotărît să consfințească formarea Frontului Unității Socialiste printr-un act constitutiv semnat de reprezentanții tuturor organizațiilor care au aderat la acest Front.

În încheierea adunării a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Profesori și elevi la expoziția „Columna lui Traian"

CÎND DICTONUL „FESTINA LENTE" E SUPRASOLICITAT

- Și tehnica școlară cunoaște „uzura morală"
- Cine își ia răspunderea riscurilor calculate?
- În păienjenișul tergiversărilor
- Relații între durata și valoarea unor cercetări

Sînt pline de înțelepciune și pe deplin valabile și în zilele noastre străvechile îndemnuri la măsură și prevedere. Orice îndemn la chibzuință înseamnă însă implicit asigurarea desfășurării cu deplină eficiență a unei activități, pregătirea succesului unei acțiuni. Deformările de înțeles ale acestor îndemnuri pot crea serioase neajunsuri. Este ceea ce vom demonstra în coloanele care urmează...

★

Care este drumul unei cercetări aplicative din faza de concepție la faza realizării pe scară industrială? La întrebarea aceasta, un cunoscut specialist în economia producției ne-a răspuns plastic: „O mișcare accelerată pe un traseu rectiliniu". A adăugat apoi, succint și explicit: „Odată finisate, o invenție, un nou procedeu tehnologic intră pe traiectoria unui „drum critic", calculat matematic, trecînd din sectorul institutului de cercetare sau din laboratorul uzinal în stația sau secția pilot, pentru experimentare în condiții apropiate celor ale producției curente, iar apoi sînt extinse în întregul domeniu industrial în care își găsesc aplicare. Mișcarea ideilor materializate tehnic se desfășoară astăzi într-un ritm atît de vertiginos, încît o realizare oricît de remarcabilă, dacă este menținută la stadiul de prototip și nevalorificată timp de cîțiva ani pe scară industrială, capătă negreșit o „uzură morală".

Așa stau lucrurile în ceea ce privește tehnica în general. Dar în ceea ce privește tehnica școlară?

Directivele Comitetului Central al partidului și noua Lege care formează cadrul instituțional al dezvoltării învățămîntului nostru stimulează în cea mai mare măsură pătrunderea noului în școală, atît pe planul conținutului cît și pe planul tehnologiei didactice. Efectele pozitive ale prevederilor cuprinse în aceste documente de istorică importanță pentru școala românească sînt vizibile, încă din acest an, într-o serie de măsuri adoptate pe plan central privind așezarea școlii, conținutul și didactica procesului instructiv-educativ și, totodată, în suflul nou de creație care animă colectivele profesorale din numeroase școli, ro-

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

Politica novatoare a partidului, măsurile de perfecționare continuă a vieții economice, politice și sociale, luate după cel de al IX-lea Congres al P.C.R., aplicarea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului au deschis în fața întregului popor, ca de altfel și în fața tineretului nostru, un larg cîmp de afirmare a capacităților sale creatoare.

În contextul tuturor acestor măsuri, partidul nostru a înscris la loc de cinste preocuparea permanentă pentru educarea tinerei generații, considerată pe bună dreptate viitorul națiunii noastre socialiste. Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967 cu privire la îmbunătățirea muncii de educație în rîndurile tineretului este o dovadă elocventă a grijii părintești și răspunderii cu care partidul veghează creșterea tineretului. Cu acest prilej, Uniunea Tineretului Comunist, organizație unică revoluționară a tineretului, aflată întotdeauna în fruntea acțiunilor inițiate și organizate de tineret, a fost învestită cu noi și sporite răspunderi, în acord deplin cu cerințele vieții contemporane, cu perspectivele luminoase ale României socialiste. Între aceste răspunderi încredințate Uniunii Tineretului Comunist se înscrie și aceea de a organiza și conduce activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, activitate menită să confere muncii cu tineretul un conținut educativ ridicat, un caracter mai concret, variat și strîns legat de preocupările sale. Adoptarea recentă, în forul suprem al țării, a Legii privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei se adaugă astfel, armonizîndu-se fericit, ansamblului de măsuri destinate a asigura formarea multilaterală a tineretului, capacitatea lui de a prelua și duce mai departe tradițiile glorioase de luptă și de muncă ale poporului român. Această lege vine să completeze și să consfințească sarcina nobilă de educare a tineretului într-un înalt spirit patriotic, astfel încît noua generație să fie în măsură să apere, la nevoie, cuceririle revoluționare ale poporului, independența și suveranitatea țării, integritatea sa teritorială, iar prin toate acestea — țelurile socialismului și păcii. Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei are o importanță cu atît mai mare cu cît existența imperialismului, cu trăsăturile sale agresive, care l-au caracterizat întotdeauna, prezintă un pericol permanent pentru pacea și securitatea popoarelor.

Sarcina pregătirii tineretului pentru apărarea patriei încredințată Uniunii Tineretului Comunist vizează direct și coordonatele activității școlare, întrucît educarea tinerei generații este o atribuție a întregii noastre societăți, ce se înfăptuiește sub conducerea partidului, prin eforturile conjugate ale tuturor factorilor educativi. Școala, prin importanța menirii sale sociale, are întotdeauna un rol educativ bine determinat. Includerea sa prin-

IOSIF WALTER
secretar al C.C. al U.T.C.

(Continuare în pag. a 4-a)

INTERVIU

TINERETUL — OBIECT DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

În urma unei hotărîri a Consiliului de Miniștri a fost înființat recent Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, instituție de cercetare științifică aflată sub îndrumarea și controlul ministrului pentru problemele tineretului. Pentru a-i informa pe cititorii noștri asupra obiectivelor ce vor sta în atenția acestui Centru de cercetări, asupra acțiunilor pe care le va organiza el, am solicitat un interviu conferențiarului universitar dr. OVIDIU BĂDINĂ, consilier al ministrului pentru problemele tineretului.

— Ce a determinat înființarea Centrului de cercetări pentru problemele tineretului?

— Se știe că dezvoltarea multilaterală a tineretului, pregătirea lui pentru rezolvarea optimă a problemelor pe care le va întîmpina în profesiune, în viața personală etc. au numeroase implicații sociologice, pedagogice, etice, psihologice, presupune investigații largi în rîndurile tineretului de toate vîrstele, categoriile și profesiunile. Tocmai această nevoie a unei cît mai bune și mai științifice cunoașteri a tineretului a dus la înființarea Centrului pentru cercetarea problemelor tineretului din țara noastră.

Pentru crearea acestei instituții au fost inițiate discuții și consultații largi cu cadrele de cercetători, cu membri ai corpului profesoral, cu conducători de instituții.

— Care vor fi colaboratorii direcți ai Centrului?

— Printre colaboratorii Centrului se numără Ministerul Învățămîntului, Ministerul Sănătății, Institutul de cercetări pentru economie agrară, precum și orice alte organizații socialiste care au sarcini legate de munca în rîndurile tineretului. Vom colabora de asemenea cu cadre didactice de toate gradele, cu activiști ai U.T.C., cu studenți și elevi. De fapt, găsirea și atragerea oamenilor pasionați, a tuturor celor care știu și vor să se dăruiască problemelor tineretului este una din sarcinile importante ale Centrului nostru.

— În ce va consta activitatea propriu-zisă a Centrului de cercetări pentru problemele tineretului?

— Deși sîntem la începutul activității, s-au cristalizat cîteva din preocupările noastre de viitor, am stabilit cîteva obiective și acțiuni către care ne vom îndrepta atenția. Vor fi organizate, de pildă, reuniuni și discuții științifice, vor fi editate lucrări și buletine de informare. Centrul va exercita de asemenea rolul de coordonator al unor teme de cercetare referitoare la problemele tineretului care se efectuează în diferite instituții și va sprijini activitatea de documentare și informare a instituțiilor ce lucrează cu tineretul. Un loc important în activitatea noastră îl vor ocupa o serie de acțiuni la nivel național. O primă acțiune de acest fel este simpozionul ce se desfășoară în prezent în Capitală, cu tema „Tineretul — obiect de cercetare științifică". În același timp, vom stabili legături cu instituții similare de peste hotare.

— Un număr mare de adolescenți, de tineri, sînt elevi de liceu. Ce își propune Centrul în legătură cu această categorie de tineri?

— Școala, problemele tineretului școlar, multiplele aspecte ale adolescenței constituie unul din obiectivele importante către care ne vom îndrepta preocupările.

Aș vrea să subliniez faptul că înființarea instituției noastre a trezit un deosebit interes în rîndul cadrelor didactice și al elevilor, lucru care ne-a adus de la început un număr mare de colaboratori prețioși din rîndurile lor. Am primit numeroase scrisori de la colective didactice care se oferă să facă o seamă de investigații, pe diverse teme în rîndul adolescenților. Am și început un schimb de informații și de materiale documentare cu un grup de profesori de socialism științific și economie politică, pentru realizarea unui simpozion.

Trebuie să menționez totodată că multe dintre referatele ce se prezintă în cadrul simpozionului amintit au drept temă tineretul școlar. Aș aminti, dintre acestea „Motivația social-politică a elevilor în alegerea profesiunii", „Necesitatea cunoașterii particularităților individuale ale elevilor" etc.

În perspectivă Centrul de cercetare își propune să cerceteze probleme legate de tipurile de modele la adolescent, de probleme ale sociologiei adolescenței, ale integrării în muncă și viață a absolvenților și altele.

În concluzie aș vrea să arăt că vasta documentare de care vom dispune în urma investigațiilor și studiilor efectuate va constitui un material prețios nu numai pentru noi, dar și pentru toți cei care lucrează direct cu elevii.

Interviu realizat de M. ROBEA

DEZVOLTAREA GÎNDIRII LOGICE A ELEVILOR PRIN PREDAREA CHIMIEI ÎN CLASA A XII-A

Materia prevăzută în programa de chimie a clasei a XII-a oferă generos prilejuri de dezvoltare a gîndirii logice a elevilor pe tot parcursul studiului — bineînțeles în măsura în care profesorul se străduiește să valorifice la maximum aspectul formativ al predării, să apeleze la aspectul logic al fiecărui fenomen chimic studiat, înlăturînd învățarea mecanică „pe dinafară" a unor formule, a unor ecuații chimice, a unor mecanisme de reacție. Urmărind în întreaga muncă acest obiectiv caut permanent ca aspectul logic-deductiv să aibă un caracter predominant în lecțiile predate la clasa a XII-a.

Chiar de la primul capitol, „Aldehidele și cetonele", atît metodele de preparare, cît și majoritatea proprietăților chimice pot fi deduse logic cu ajutorul cunoștințelor din capitolele anterioare. Astfel, denumirea de „aldehide" (al-dehidă) derivă din „alcool-dehidrogenat"; deci, una din metodele de preparare va fi deshidrogenarea alcoolilor. Cunoscînd faptul că deshidrogenarea se realizează în bune condiții cu ajutorul agenților oxidanți, elevii sesizează în mod firesc metoda oxidativă ca metodă de deshidrogenare. De asemenea, obținerea cetonelor aromatice prin metoda Friedel-Crafts s-a putut urmări foarte logic prin faptul că s-a notat pe tablă în primul rînd substanța pe care doream s-o obținem. Spre exemplu, $C_6H_5—CO—CH_3$. Structura substanței ne-a călăuzit spre metoda ei de preparare. Pornind de la două substanțe, eliminînd o substanță posibilă dintre ele, trebuie să ajungem la substanța dorită. Care pot fi componentele în acest caz concret? Desigur C_6H_6 și o substanță din care, eliminînd „ceva", să rămînă radicalul $CH_3—CO—$ care să se grefeze la C_6H_5. Metoda Friedel-Crafts folosește clorura de aluminiu, care extrage de obicei acidul clorhidric din două componente. Firesc deci că o substanță va fi C_6H_6, iar cealaltă $CH_3—CoCl$, care, prin eliminarea acidului clorhidric, vor produce $C_6H_5—Co—CH_3$. Elevii au înțeles că radicalul metil poate fi schimbat cu altul dorit pentru a obține diverse substanțe.

Dacă proprietățile chimice ale aldehidelor și cetonelor sînt tratate în legătură cu structura substanțelor, elevii inșiși (bineînțeles călăuziți de profesor) vor putea deduce logic majoritatea acestor proprietăți. La întrebarea: Ce reacții sînt caracteristice substanțelor organice nesaturate?, bazîndu-se pe cunoștințele obținute în clasa a XI-a, ei vor răspunde: reacții de adiție, polimerizare, oxidare. O bună parte din problemă este deci rezolvată. Elevii trebuie să scrie singuri reacția de adiție a hidrogenului, acidului clorhidric și cianhidric la dubla legătură.

Pentru ca elevii să cunoască utilitatea practică a acestor reacții, deci necesitatea însușirii lor, este recomandabil a se arăta că hidrogenarea aldehidelor este o metodă de preparare a alcoolilor, subliniindu-se importanța grefării grupării —CN în vederea obținerii acizilor. Prin adăugarea a două molecule de apă și eliminarea unei molecule de amoniac elevii nu vor înțelege logic mecanismul de reacție, ceea ce i-ar obliga la o însușire mecanică a ecuației chimice. De aceea se impune ca reacțiile să se urmărească în evoluția lor treptată și anume: $R—C \equiv N$ tratată cu apă ne va da $R—CONH_2$ care, cu o altă moleculă de apă, va da substanța intermediară $R—COONH_4$ care la rîndul ei, sub acțiunea căldurii, se va descompune în $R—COOH + NH_3$.

Pe cunoașterea acestei evoluții a reacțiilor ne putem baza apoi în prezentarea uneia dintre metodele de preparare a acizilor organici mono și dicarboxilic saturați și nesaturați, pe calea saponificării.

De altfel metoda grefării grupei —CN cu ajutorul cianurii de sodiu sau potasiu este de asemenea o problemă de deducție logică, ținînd seama de faptul că elevii cunosc afinitatea chimică a halogenilor față de sodiu sau potasiu pentru a forma sărurile respective. Astfel ei pot să ajungă singuri la concluzia că în prima etapă trebuie să halogenăm substanța în punctul unde dorim să introducem în final gruparea —COOH, pentru ca tratînd derivatul halogenat cu cianură să obținem substanța de bază pentru prepararea acidului.

Deci $CH_2 = CH_2 + Br — Br \rightarrow BrCH_2 — CH_2Br$ sau $CH_3 — COOH + Cl_2 \rightarrow ClCH_2 — COOH + HCl$ care, cu NaCN, să ne dea $CNCH_2 — CH_2CN$, respectiv $CN—CH_2 — COOH$. De la această etapă, obținerea acidului este cunoscută. De aici va fi necesar doar un pas pentru prepararea acidului metacrilic, a metacrilatului de metil, a plexiglasului. Capitolele despre amide și nitrili cer doar completări în vederea adîncirii unor aspecte teoretice, problemele de bază ale proprietăților chimice ale grupei —CN fiind sesizate de elevi.

Problema grefării anumitor radicali la o substanță de bază se pune în mod firesc la aproape fiecare capitol, constituie o metodă de obținere a multor substanțe, de cele mai variate structuri. Astfel la studiul substanțelor cu funcțiuni mixte ca hidroxiacizi sau aminoacizi se impune cunoașterea grefării grupării —OH, respectiv $—NH_2$. Pentru ca elevii înșiși să găsească această posibilitate, este bine să-i călăuzim spre o soluție ca aceea de eliminare a unei sări — NaCl, NaBr, KBr etc. — dintr-un derivat halogenat și un hidroxid alcalin; $BrCH_2—COOH + KOH \rightarrow HO — CH_2 — COOH + NH_3 \rightarrow NH_2 — CH_2 — COOH + KBr$, respectiv eliminarea HCl (în mediu alcalin) dintre un derivat halogenat și amoniac $ClCH_2 — COOH + NH_3 \rightarrow NH_2 — CH_2 — COOH + HCl$.

După cum se vede, prin folosirea unor asemenea căi, însușirea temeinică a aspectelor de bază permite elevilor să sesizeze interdependența fenomenelor chimice, le formează o concepție închegată despre legile care călăuzesc mecanismele de reacție în chimia organică.

Dacă proprietățile chimice ale acizilor organici se studiază comparativ cu ale acizilor neorganici, elevii vor putea enunța singuri o bună parte din reacțiile caracteristice acestor acizi cu metalele, cu acizii metalelor, cu hidroxizii, cu sărurile la care vom adăuga reacția cu alcooli, obținînd esteri.

Tăria relativă a acizilor organici (de exemplu a acidului acetic) va fi scoasă în evidență în mod firesc prin tratarea sărurilor unor acizi mai slabi cu acid acetic sau a unei sări a acestui acid cu acizi neorganici mai tari. Atît această concluzie, cît și exemplele de asemenea săruri sau acizi vor putea fi date de elevi.

De asemenea, pentru ca elevii să pătrundă structura grăsimilor, acestea trebuie „construite" de ei. Elevii vor reține astfel ideea că o grăsime este un ester al acizilor grași cu glicerina și că esterii se obțin prin unirea unui acid cu un alcool prin eliminare de apă, așa cum se vede din reacție.

De la această etapă, esterificarea substanțelor și saponificarea grăsimilor devine o concluzie firească și foarte ușor de reținut.

Indiscutabil că studiul chimiei organice în clasa a XII-a nu se reduce numai la aceste probleme. În toate cazurile însă este foarte important să urmărim împletirea cunoștințelor însușite logic, prin pătrunderea esenței fenomenelor, a mecanismelor de reacție și în interdependență cu cunoștințele obținute în capitolele anterioare, întrucît pe această cale le creăm elevilor o vedere de ansamblu asupra aspectelor specifice ale chimiei organice.

Prof. O. ROȘEANU
Liceul „Spiru Haret" București

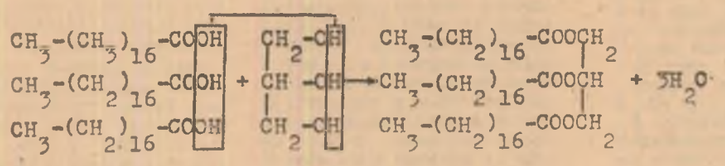

Reacția de construire a grăsimilor

DISPOZITIV CVADRI — FUNCȚIONAL

Proiecția la lumină îi preocupă, după cum se știe, pe mulți profesori. Numărindu-mă și eu printre ei, am construit un dispozitiv care, putînd să îndeplinească patru funcții, îmi îngăduie să realizez în condiții bune proiecțiile fără a mai recurge la camuflarea ferestrelor sălii unde au loc.

Acest dispozitiv, care cuprinde un aparat de proiecție „Diascol", un motoraș de 6 volți, un transformator de 12 volți, un redresor, un releu intermediar și cutia cu comenzi (aprinderea becului aparatului de proiecție, rularea diafilmului, schimbarea sensului curentului), pe lîngă faptul că folosește telecomanda de la capătul unui cordon de 3,50 m, este portabil. El face posibilă proiecția fără camuflarea ferestrelor dacă încăperea nu este prea mult inundată de lumină și dacă se proiectează de la 2 m. În același timp, permițînd schimbarea sensului curentului, dispozitivul asigură și rularea diafilmului invers, ceea ce dă posibilitatea de a se reveni la o imagine anterioară, și de a se regla imaginea dacă s-a trecut de limita poziției proiectate.

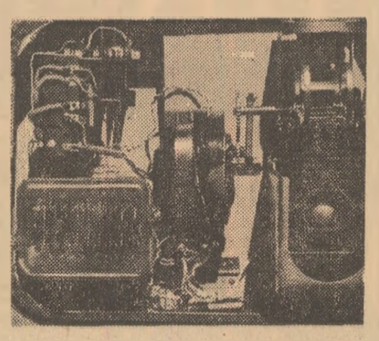

Proiecția la lumină nu mai necesită lada cu ecran mat despre care s-a scris atît, chiar și în „Gazeta învățămîntului". De asemenea, datorită faptului că se poate folosi telecomanda se ușurează munca profesorului, acesta putînd să-și consacre întreaga atenție explicării imaginii proiectate pe ecran.

Dispozitivul este montat într-o cutie de picup care se găsește în comerț. Cutia cu comenzi este construită dintr-un tub de ebonită, care are la un capăt butonul de sonerie, ce pune în mișcare motorașul, iar lateral două comutatoare, unul pentru becul aparatului de proiecție și unul pentru releul intermediar. Prin capătul opus butonului de sonerie iese cordonul mai sus amintit. Acest cordon este o cămașă de cablu telefonic, în care s-au tras șase fire de sîrmă izolată și neliță.

Dispozitivul poate servi și pentru alte forme de activitate didactică. În afară de proiecția de diapozitive (care se poate realiza cu acest aparat chiar dacă el nu este montat în dispozitivul amintit), putem efectua microproiecții cu unele preparate microscopice care nu necesită o mărire prea puternică (preparate de botanică, zoologie, anatomie).

Deoarece transformatorul poate avea nu numai o ieșire de 12 volți, ci și, de exemplu, o ieșire de 2 volți, el poate fi folosit pentru excitarea mușchiului de broască, în scopul demonstrării reflexelor. În cazul înscrierii secusei musculare putem folosi sursa de 12 volți curent redresat, deci continuu.

Pentru înscrierea contracțiilor musculare este necesar să construim un cilindru care să aibă, la unul din capete, o rotiță dințată ce se va angrena cu rotița motorașului, la celălalt capăt axul cilindrului fiind sprijinit pe un ax cu inel sau un ic. Dispozitivul de înscriere este construit pe principiul cumpenei, cumpăna fiind o pană de gîscă ce se înmoaie în tuș. Toate acestea piese — dispozitivul de înscriere, cilindrul și motorașul dispozitivului — pot forma un miograf simplu, folositor în predarea biologiei.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Liceul „Unirea", Brașov

DIN ACTIVITATEA SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

În adunările pentru dări de semă și alegeri

În întreaga țară se desfășoară în această perioadă adunări pentru dări de seamă și alegerea noilor birouri ale grupelor sindicale din instituțiile de învățămînt. Aceste adunări reprezintă un prilej de trecere în revistă a contribuției sindicatelor la modernizarea și perfecționarea învățămîntului, de analiză aprofundată a modului cum își îndeplinesc acestea sarcinile majore ce le revin în domeniul educării etice și cetățenești a cadrelor didactice, în domeniul asigurării unor condiții mereu mai bune de muncă și de trai pentru cei ce lucrează în școli.

În însemnările din aceste coloane prezentăm unele din problemele luate în discuție la cîteva din adunările de alegeri desfășurate pînă în prezent.

BAIA MARE Problema aflată în centrul discuțiilor la adunarea membrilor de sindicat de la Liceul nr. 3 din localitate a fost eficiența utilizării mijloacelor de modernizare a procesului de învățămînt. Liceul nr. 3 din Baia Mare este una dintre școlile în care în ultimii ani s-au întreprins acțiuni susținute în domeniul modernizării tehnicilor de predare, soldate cu rezultate valoroase, printre care construirea unui laborator, înzestrat cu mijloace audio-vizuale perfecționate. Intervențiile în discuții au subliniat necesitatea ca, în etapa actuală, biroul grupei sindicale să sprijine în mai mare măsură cadrele didactice în procurarea materialului documentar cu privire la tehnologia folosirii laboratorului în procesul instructiv-educativ. Totodată s-a cerut ca biroul să sprijine conducerea școlii în asigurarea utilizării intensive la lecții a tuturor mijloacelor audio-vizuale moderne de care dispune liceul.

Numeroși vorbitori s-au referit în cuvîntul lor și la necesitatea ca biroul grupei sindicale să se ocupe în mai mare măsură de ambianța extrașcolară a membrilor corpului didactic, de timpul liber al acestora, organizînd excursii documentare, procurînd bilete la spectacole, inițiind reuniuni tovărășești etc.

IAȘI Un capitol important din darea de seamă a biroului grupei sindicale de la Liceul „C. Negruzzi" a fost consacrat preocupării acestuia de a sprijinii activitatea de orientare școlară și profesională desfășurată de conducerea școlii și de cadrele didactice. Discuțiile au relevat rezultatele deosebite obținute în ultimul an datorită strînsei colaborări cu sindicatul Universității din Iași și cu sindicatele celorlalte instituții de învățămînt superior ieșene. Această colaborare a permis organizarea de întîlniri ale elevilor cu cadre didactice universitare, care le-au vorbit despre specificul diferitelor activități intelectuale, ca și organizarea unor vizite de documentare ale elevilor în laboratoarele instituțiilor de învățămînt superior. Membrii de sindicat au propus, în cadrul discuțiilor, ca biroul nou ales să se preocupe și de sprijinirea cu materiale documentare a diriginților și a tuturor profesorilor în vederea unei cît mai bune orientări școlare și profesionale a elevilor.

TG. MUREȘ Numeroși participanți la discuțiile purtate în adunarea care a avut loc la Grădinița nr. 6 s-au referit la preocuparea biroului grupei sindicale pentru perfecționarea cadrelor didactice. S-a relevat faptul că, dacă biroul grupei sindicale a reușit să organizeze unele expuneri și schimburi de experiență privind o serie de aspecte metodice noi ale activității în instituțiile preșcolare, el s-a ocupat în insuficientă măsură de sprijinirea documentării de specialitate a cadrelor didactice și mobilizarea acestora în vederea obținerii gradelor didactice. S-a cerut ca noul birou să sprijine conducerea instituției în organizarea unui cabinet metodic înzestrat cu lucrările și revistele de specialitate și să ducă o acțiune mai susținută pentru informarea educatoarelor asupra materialelor apărute în publicațiile pedagogice.

ALBA IULIA Referindu-se, în cadrul discuțiilor prilejuite de adunarea pentru darea de seamă și alegerea biroului grupei sindicale, la modul cum sînt distribuite și îndeplinite sarcinile obștești și social-culturale, membrii de sindicat de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia și-au exprimat opinia că în acest domeniu se manifestă încă anumite carențe. S-a arătat că, în bună parte, aceste carențe se datoresc și modului formal în care au fost repartizate anumite sarcini. Adunarea a adoptat în unanimitate o hotărîre specială în această privință. În hotărîre se prevede obligația noului birou al grupei sindicale de a reexamina distribuirea sarcinilor social-culturale în funcție de aptitudinile și preferințele manifestate de fiecare învățător și profesor, de a orienta activitatea acestora spre acele sectoare în care pot obține roade mai bune, respectiv către brigăzile științifice, lectoratele universităților populare, acțiunile de îndrumare a mișcării artistice amatoare etc.

Sărbătoare la Cristuru-Secuiesc

Locuitorii Cristurului Secuiesc au participat duminica trecută la un eveniment de seamă din istoria orașului lor: sărbătorirea a 175 de ani de existență a liceului.

La sărbătoare au venit să aducă omagii acestui bătrîn lăcaș de cultură numeroși profesori care au predat odinioară sau care predau astăzi aici, elevi din trecut și din prezent ai liceului, sute de oaspeți. Laolaltă au ascultat mesajul transmis de către tovarășul Nicolae Ceaușescu cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret din liceu, citit de tov. Andrei Simion, secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R. Despre drumul străbătut în cei 175 de ani de acest liceu, despre activitatea neobișnuită pe care au desfășurat-o în trecut, în condiții deosebit de vitrege, slujitorii lui, alături de întreaga populație a Cristurului, pentru dezvoltarea școlii, ca și despre condițiile favorabile de muncă și învățătură care îi sînt create astăzi prin grija partidului și statului nostru au vorbit profesorul emerit Vilmos Barabaș și profesorul Ludovic Măcelaru, directorul și directorul adjunct al liceului.

Tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, a transmis din partea Ministerului Învățămîntului, un călduros salut. Au transmis, de asemenea, calde mesaje de salut și urări de muncă rodnică liceului sărbătorit liceele „Mihai Viteazul" din București, „Nicolae Bălcescu" din Pitești și „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc.

Pentru merituoasa activitate pe care a desfășurat-o organizației U.T.C. din școală i-a fost conferită cu acest prilej „Diploma de onoare" a C.C. al U.T.C.

În încheierea festivității participanții au adresat Comitetului Central al P.C.R. tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, o telegramă în care se spune: „Încredințăm conducerea partidului pe dumneavoastră, tovarășe secretar general, că membrii corpului didactic al liceului nostru, în frunte cu comuniștii, își vor spori eforturile, își vor consacra toată energia și capacitatea lor creatoare pentru înfăptuirea înaltei misiuni ce le-a fost încredințată de a pregăti și educa tinerele generații, de a le îndruma și ajuta să-și însușească valorile culturii naționale și universale, de a sădi în mintea și inimile lor dragostea fierbinte față de patria noastră socialistă, față de P.C.R. Profund mișcați de înalta apreciere pe care o dați muncii și rezultatelor obținute de colectivul nostru, de prețioasele îndrumări primite prin mesajul ce ne-ați adresat, vă mulțumim din inimă, în numele corpului didactic și al elevilor, al întregii populații din Cristuru Secuiesc și vă asigurăm de deplina noastră adeziune la politica marxist-leninistă a P.C.R., pusă în slujba fericirii poporului nostru, a ridicării patriei noastre pe tot mai luminoase culmi ale civilizației și progresului"

În cinstea aniversării liceului a fost dezvelită o placă comemorativă. A fost editat, de asemenea, un anuar și a apărut numărul inaugural al revistei școlare „Muguri", în care se publică o scrisoare adresată liceului de către tovarășul Janos Fazekaș, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, fost elev al acestui liceu

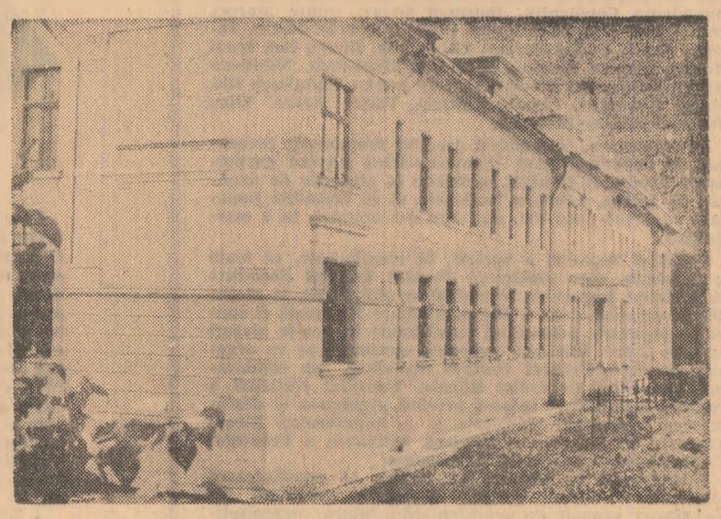

seco ven te

Muzeul de literatură al unui liceu

Încă din 1956, profesorii Liceului „Alex. Ioan Cuza" din Alexandria au pus bazele unui muzeu de literatură. Aici au fost păstrate, la început într-o singură vitrină, cărți cu autografe ale unor scriitori, fotografii etc. În 1963, prin eforturile profesorilor Mihăiescu și Elena Olmazu, ajutați de poetul Ion Sofia Manolescu, muzeul s-a îmbogățit înzecindu-și exponatele cu facsimile prețioase, manuscrise și dedicații de la scriitori ca Tudor Arghezi, V. Eftimiu, Perpessicius, M. Banuș, L. Demetrius, Eugen Jebeleanu și alții.

Panouri mari (în ingrijirea grafică a prof. Const. Bichescu), prezintă fotografii și alte mărturii semnificative despre viața și opera scriitorilor.

Nu de mult, elevii claselor a XII-a, membri ai cercului de literatură din școală au organizat un concurs „Cine știe cîștigă" pe tema „Muzeului literar al școlii noastre".

În prezent, cu sprijinul Inspectoratului școlar județean, se organizează muzee de literatură și la alte școli din județ, cum ar fi Liceul nr. 2 din Alexandria, școlile generale din comunele Belu, Storobăneasa, Calomfirești etc.

Prof. FLORENTIN CAȚAN
Alexandria

Manifestări cu tema „Precursori ai învățămîntului economic din țara noastră"

La Liceul economic din Constanța a avut loc recent o interesantă manifestare cultural-științifică cu tema „Precursori ai învățămîntului economic în țara noastră". Cu acest prilej au venit în mijlocul elevilor cîțiva dintre veteranii învățămîntului economic din localitate, iar viitorii economiști au prezentat cîteva interesante referate care au demonstrat capacitățile lor de activitate independentă.

Prof. E. HĂNESCU TONCU

Ciclu de conferințe privind modernizarea predării matematicii

Societatea de științe matematice organizează, în cadrul Clubului Sindicatelor din Învățămînt, un ciclu de conferințe de informare științifică pentru educatoare și învățători. În cadrul acestui curs, care s-a deschis miercuri 20 noiembrie, vor fi prezentate expuneri privind tendințele moderne în înarmarea cu cunoștințe de aritmetică a copiilor preșcolari și a elevilor din clasele I—IV.

O grădină botanică la Jibou

Elevii din Jibou, județul Sălaj, vor dispune de condiții deosebit de bune pentru studiul practic al botanicii. Într-adevăr, în apropierea liceului din localitatea lor se desfășoară în prezent ample lucrări de amenajare a unei grădini botanice. Această grădină, care va ocupa o suprafață de peste 11 hectare, va fi terminată la sfîrșitul primului trimestru al anului viitor. Așa dar, chiar din primăvară elevii vor putea participa la demonstrații și lucrări practice în grădina botanică.

Ministerul Învățămîntului aduce la cunoștința celor interesați că persoanele care au absolvit liceul de cultură generală pînă în anul 1964 — inclusiv — și n-au promovat examenul de bacalaureat, sau au absolvit în perioada 1965—1967 și au susținut acest examen de cel puțin 3 ori — fără să-l promoveze, se pot înscrie, în anul școlar 1968—1969, la învățămîntul fără frecvență, pentru repetarea ultimei clase de liceu (a XII-a), dacă doresc să se mai prezinte la examenul de bacalaureat.

Înscrierea persoanelor din această categorie se poate face pînă la 1 decembrie 1968, la liceele cu secții fără frecvență. După promovarea clasei a XII-a, acestea vor avea dreptul să susțină examenul de bacalaureat în condițiile stabilite pentru absolvenții din anul 1969.

OPINII

● OPINII ● OPINII ● OPINII ●

În legătură cu

RAPORTUL ÎNTRE PROGRAME ŞI MANUALE

se pun cu insistenţă în rîndurile cadrelor didactice cîteva întrebări:

manualul trebuie să urmeze cu exactitate prevederile programei ? le poate depăşi ? poate să nu le cuprindă în întregime ?

La confluenţa tendinţelor din ce în ce mai pregnante de perfecţionare a învăţămîntului românesc, programele şi manualele şcolare constituie, alături de calitatea profesională a corpului didactic, elemente fundamentale, cu rol determinant. Se observă apreciabile eforturi de adaptare a programelor şi manualelor şcolare — prin scientizare şi modernizare, prin respectarea unor coordonate cu adevărat psihologice şi pedagogice, precum şi a celor ce derivă din evoluţia contemporană a ştiinţelor — la exigenţele formulate de nivelul de dezvoltare spirituală a epocii noastre.

Atari modificări de concepţie, de structură şi de conţinut readuc în actualitate vechea problemă care priveşte relaţia dintre programele şi manualele şcolare. Avînd în vedere că această relaţie şi modul în care este ea înţeleasă joacă un rol important în însăşi desfăşurarea procesului de învăţămînt, am discutat cu cîţiva dintre cei care au un cuvînt de spus în această problemă.

Iată părerea unui cercetător ştiinţific

Consider — ne-a declarat GHEORGHE BUNESCU, director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice — că programa este un document care, stînd la baza manualelor şcolare, nu trebuie să împiedice spiritul creator al autorului de manual. Din punctul de vedere al autorului, esenţial mi se pare să fie însuşită concepţia care a fundamentat organizarea materialului din programă. Deseori se întîmplă ca manualul să reflecte programa ca volum de cunoştinţe, dar să ignore sensul acesteia, adică tocmai ceea ce este esenţial.

O problemă care îi preocupă atît pe autorii de manuale cît şi pe cei de programe este aceea a adaptării conţinutului acestora la exigenţele actualităţii. De obicei adaptarea este înţeleasă într-un sens cantitativ. Dacă într-un domeniu sau altul al ştiinţelor s-a mai făcut o descoperire, ei se simt obligaţi s-o introducă în manuale şi programe. Dar adaptarea la actualitate, atunci cînd este vorba de şcoală, înseamnă cu totul altceva. Înseamnă a adapta însăşi esenţa disciplinelor şcolare la formele de dezvoltare pe care le-au luat ştiinţele corespunzătoare. Aceasta cere să se revadă logica prezentării obiectului, fiindcă sînt descoperiri care au ordonat noţiunile, legile ştiinţei respective într-o manieră cu totul nouă. Trebuie să realizăm concordanţa necesară dintre logica ştiinţelor şi logica didacticii. Apoi, atît programele cît şi manualele trebuie să fie astfel constituite încît să problematizeze conţinutul ştiinţelor, să solicite dezvoltarea gîndirii elevilor, a mobilităţii acesteia.

Ce ne spune un autor de manuale

Lucrez la elaborarea manualelor şcolare — ne-a spus prof. univ. DUMITRU ALMAŞ — de aproximativ 13-14 ani. Am ajuns după acest îndelung răstimp la concluzia că între autorii de programe şi de manuale şcolare trebuie să existe o unitate de vederi, dar că autorii de manuale au nevoie numai de indicaţiile generale ale programei, că trebuie să li se lase posibilitatea de a se mişca mai liber în spaţiul acesteia. Cînd formulările din programe devin foarte restrictive, ajungînd chiar titluri ale lecţiilor din manual, acestea din urmă nu sînt de cea mai bună calitate. Cred că pe calea aceasta nu se pot realiza decît manuale terne, neinteresante şi care nu pot să ajute cu adevărat la buna desfăşurare a muncii profesorului. Pentru a face mai convingătoare această afirmaţie vreau să mă refer la o experienţă recentă privind elaborarea unui manual, în care editura şi lucrătorii Ministerului Învăţămîntului ne-au permis să folosim programa nu ca pe un document restrictiv, ci ca pe un material de bază, căruia trebuia să-i respectăm concepţia. Anul acesta am lucrat la un manual nou pentru clasa a IV-a în care ne-am permis — oferindu-ni-se libertatea necesară — unele inovaţii privind ilustraţiile, foarte bogate în explicaţii descriptive şi largi. La fiecare lecţie am adăugat şi cîte un text mai colorat, creat pentru complinirea datelor acestuia. Textele respective sînt un fel de continuări ale povestirilor cu tematică istorică din clasa a III-a. Ele ni s-au părut necesare pentru că altfel elevii ar fi trecut prea brusc de la istoria povestită la o istorie exactă, ştiinţifică, şi deci mult mai rigidă. Povestirile pe care le-am adăugat constituie un contrafort la acest stil. Vîrsta celor cărora li se adresează manualul ne cere să luăm cît mai mult în seamă elementul afectiv. Dincolo de prevederile programei, pentru a răspunde acestei necesităţi noi ne-am străduit să imprimăm lecţiilor un stil cald, intercalînd elemente anecdotice acolo unde ele puteau fi integrate în unitatea textului general, să lărgim explicaţiile la ilustraţii etc.

Opinia unui om din şcoală

Problema raportului programe-manuale şcolare — ne arăta prof. ION DRAGU, directorul Liceului „Ion Neculce" din Bucureşti — ne preocupă pe noi, cei care lucrăm direct în şcoală, mai ales din punctul de vedere al primatului unora asupra celorlalte şi al măsurii în care fiecare din ele au sau nu pentru profesori un caracter limitativ. Ca principiu, consider că programa trebuie să rămînă pentru profesor un document de orientare obligatoriu, fiindcă prin ea se realizează unitatea învăţămîntului nostru naţional. Ea realizează, oarecum, un cadru de lege care asigură, la nivelul întregii ţări, transmiterea unui anumit volum de cunoştinţe, într-o anumită concepţie. În acelaşi timp însă, cred că programa nu trebuie să fie un document rigid, ci să aibă, dimpotrivă, o anumită elasticitate pentru ca, după particularităţile clasei, ale şcolii, ale elevilor etc. profesorul să-şi exercite funcţia sa de personalitate creatoare, mişcîndu-se în limitele relativ largi ale acesteia. Pe de altă parte, mi se pare că un manual nu trebuie să fie nici el îngrădit de programă, ci să aibă un cîmp mai larg decît ea. Aceasta ar crea şi posibilitatea unei diversificări a manualelor, care mi se pare foarte utilă.

Ce crede un redactor al editurii

Prof. NADIA NICOLESCU, şef de secţie în redacţia de pedagogie şi psihologie a Editurii didactice şi pedagogice, sublinia, răspunzînd la întrebarea noastră, că socoteşte foarte nepotrivit punctul de vedere, încă destul de răspîndit, după care programa şcolară constituie un document „tabu" atît în ceea ce priveşte cuantumul de cunoştinţe cît şi ordinea eşalonării lor. Un manual — arăta tov. Nicolescu — este bun în măsura în care autorul său îşi gîndeşte materia într-un mod foarte personal. De aceea, cuantumul de cunoştinţe poate fi distribuit în manual altfel decît în programă. Ar însemna să limităm posibilităţile creatoare ale autorului dacă am transforma programa într-un act „tabu". Cel puţin în ce priveşte pedagogia şi psihologia, nu am procedat deloc aşa, iar lucrătorii din minister de obicei ne-au înţeles. Din cîte aud, însă, unora dintre colegii noştri li se resping manualele numai pentru că nu corespund şi în literă, nu numai în spirit, programelor.

Găsesc că raportul pe care noi îl stabilim, la nivelul editurii, între programe şi manuale îşi are corespondent, la nivelul şcolii, între manuale şi profesori. Există profesori (cunosc astfel de cazuri) care lasă de o parte şi programa şi manualul şi, făcînd lecţii absolut personale, scot elevi excepţionali. Evident, este vorba de profesori excepţionali, care îşi pot îngădui acest lux. Desigur însă că în general profesorul trebuie să se conducă după programa şcolară şi nu să absolutizeze manualul. Manualul are în vedere o clasă medie, în vreme ce profesorul lucrează cu o clasă concretă. De aceea, ţinînd seama de prevederile programei şi de specificul clasei, se va servi de manual în măsura în care acesta răspunde nevoilor sale practice.

Punctul de vedere al unui lucrător din minister

Prof. ION DRAGOMIRESCU, director al Direcţiei pedagogice din Ministerul Învăţămîntului, a început prin a insista asupra faptului că în vreme ce se tinde spre stabilizarea manualului pentru un număr de ani, se consideră că programa este un document cu valoare temporară, susceptibil de modificări. Manualul — ne spunea tov. Dragomirescu — cere un timp de gestaţie şi de elaborare mult mai îndelungat decît programa. Elementele noi din domeniul ştiinţei trebuie cuprinse în primul rînd în programe. Pe de altă parte, manualul aparţine elevului, în vreme ce programa este destinată în exclusivitate profesorului ca document după care acesta îşi planifică şi îşi organizează materia pe care urmează s-o parcurgă. Se întîmplă însă uneori că profesorului îi este mai comod să răsfoiască manualul şi să facă din el un document de prim rang, pe care îl substituie programei. Acesta este un mod greşit de a privi lucrurile. Documentul orientativ pentru profesor rămîne programa. Manualul, fiind un material care serveşte elevului, este utilizat de profesori în măsura solicitată de concepţia lor asupra lecţiilor. Este de aşteptat ca, în conceperea fiecărei lecţii, profesorul să nu se rezume la informaţiile din manual. Ţinînd seama de datele programei, el va folosi cunoştinţele acumulate prin pregătirea sa de specialitate şi prin consultarea materialelor bibliografice impuse de exigenţele profesiunii sale.

★

Recapitulînd consideraţiile formulate mai sus de cei pe care i-am solicitat să se pronunţe în legătură cu această problemă ni se pare demnă de reţinut ideea care priveşte specificitatea, particularităţile care deosebesc programele pe de o parte, manualele pe de alta. Este deci neindicat să se pretindă o concordanţă absolută între programă şi manual. Apare clar — şi considerăm înţelegerea acestui lucru ca foarte însemnată — că în procesul de învăţămînt locul de document orientativ obligatoriu pentru profesori revine programei şcolare, în vreme ce manualul este un material auxiliar, la care profesorul recurge în mod selectiv cînd acesta depăşeşte recomandările programei, sau pe care îl completează prin documentare proprie cînd este depăşit de recomandările ei.

OCT. BUZESCU

CONTRIBUŢIA ŞCOLILOR ŞI A CADRELOR DIDACTICE LA FĂURIREA STATULUI NAŢIONAL UNITAR

— MĂRTURII DOCUMENTARE —

Istoria demonstrează şi documentele confirmă că n-a existat eveniment de seamă în viaţa poporului nostru la care şcoala şi dascălii săi să nu fi participat în primele rînduri. Ridicîndu-se împotriva ignoranţei, a înapoierii cultural-ştiinţifice în care erau ţinute masele largi populare, dascălii au transformat şcolile în adevărate focare ale progresului, în comandamente de luptă pentru propăşirea întregii noastre naţii.

În 1821, Gheorghe Lazăr — reprezentant strălucit al şcolii româneşti din epoca respectivă — a fost alături de Tudor Vladimirescu şi pandurii săi, pentru ca în istoricele evenimente ulterioare — Unirea principatelor, războiul de independenţă şi altele — exemplul lui să înflăcăreze detaşamente întregi de intelectuali. Este de ajuns să ne gîndim, în această ordine de idei la oameni ca N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, I. Heliade Rădulescu, Simion Bărnuţiu, A. T. Laurian, Ion Ionescu de la Brad, Gh. Şincai, N. Grigorescu, Spiru Haret şi alţii, pentru a nu evidenţia decît unele dintre cele mai reprezentative personalităţi culturale ale vremii.

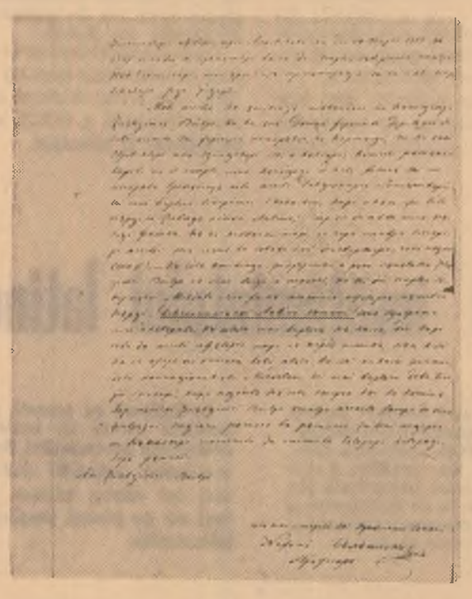

Cererea profesorului Nifon Bălăşescu pentru a se aproba şi sprijini, din punct de vedere material, de către guvern, tipărirea unui dicţionar latino-român.
Arh. St. Iaşi, Secretariatul de Stat al Moldovei, dos. 1764 5 file.

Ceea ce a înflăcărat în cel mai înalt grad inimile unor generaţii întregi de profesori şi alte categorii de intelectuali a fost, de bună seamă, conştiinţa unităţii de neam şi de limbă a tuturor românilor, care a constituit veacuri de-a rîndul motorul luptei neobosite pentru făurirea unui stat naţional unitar. Documentele vremii subliniază în modul cel mai convingător că Unirea — aşa cum pe bună dreptate sublinia Mihail Kogălniceanu — a fost „dorinţa cea mai mare, cea mai generală..." a tuturor generaţiilor, izvorîtă din conştiinţa că „...sîntem acelaşi popor, omogen, identic ca nici un altul... că avem acelaşi început, acelaşi nume, aceeaşi limbă, aceeaşi religie, aceeaşi istorie, aceeaşi civilizaţie, aceleaşi instituţii, aceleaşi legi şi obiceiuri, aceleaşi temeri şi aceleaşi speranţe... aceleaşi hotare de păzit, aceleaşi dureri în trecut, acelaşi viitor de asigurat...".

Acordînd o atenţie deosebită limbii române ca unuia dintre cei mai importanţi factori pentru cultivarea tradiţiilor naţionale şi a spiritului patriotic, cadre didactice cu o înaltă conştiinţă naţională au militat fără preget pentru înfiinţarea de şcoli româneşti şi pentru publicarea de cărţi în limba română, mai ales în Transilvania, unde împrejurările istorice vitrege au făcut ca lupta să fie şi mai grea. Astfel, profesorul Iosif Selegeanu, directorul „şcoalelor românesci" din Oradea, prin circulara sa din 1 februarie 1849 îi îndemna pe români la învăţătură spunînd: Numele care-l porţi, Române, e strălucit, arată-te că eşti vrednic să te numeşti Român cu înţelepciunea şi ştiinţa cu care au strălucit strămoşii noştri... Şcoală dară să fie în tot satul, la şcoală să trimită părinţii pe pruncii săi de la şase pînă la doisprezece ani...". Patru ani mai tîrziu, în 1853, profesorul Nifon Bălăşescu solicita, printr-o scrisoare adresată ministrului, publicarea „Dicţionarului latino-român" subliniind necesitatea lui şi încercările pe care le-au făcut, în acest sens, şi G. Şincai, Micu Klain, P. Maior, Alex. Ghica ş.a. Un alt document, care datează din mai-iunie 1864, ni-l înfăţişează pe Ştefan Emilian, profesor la Universitatea din Iaşi care, sprijinind ideea episcopului Miclescu de a înfiinţa o Academie română în Transilvania, îi trimite acestuia copia scrisorii lui G. Bariţiu din decembrie 1863, căruia îi ceruse părerea în această chestiune. Despre cultivarea ideii de unitate naţională de către intelectualii şi dascălii iluştri ai poporului nostru se vorbeşte şi într-un document din 25 octombrie 1901. Aici se arată cum Nicolae Iorga ţinea în faţa studenţilor români de la Budapesta prelegeri despre însemnătatea unirii, de către Mihai Viteazul, a celor trei ţări române.

Şi firul roşu al ideii de unitate naţională străbate în continuare istoria, şcolile şi dascălii lor participînd activ la evenimentele pe care firul istoriei le-a depănat. Acest adevăr este confirmat, printre altele, şi de raportul unui comisar de poliţie înaintat prefectului jud. Bihor, la 18 septembrie 1907, în care informa despre desfăşurarea unei adunări generale a învăţătorilor din Oradea. Vorbind despre patriotismul care a dominat întreaga manifestaţie, el spunea: „Cuvintările ţinute s-au caracterizat prin mîndrie naţională română, subliniindu-se vechimea şi nivelul înalt al culturii româneşti..." Într-un alt raport, al primpretorului din Beluş, întocmit la 7 iulie 1914, se arăta că sub conducerea cadrelor didactice române din oraş se organizează expuneri de fotografii şi prezentări de filme referitoare la istoria României şi la armata română. „La aceste acţiuni care se desfăşoară într-o atmosferă entuziastă de nedescris — se spune în raport — participă majoritatea ţărănimii"

Nenumăraţi au fost învăţătorii şi profesorii participanţi la acţiunile premergătoare actului Unirii de la 1 decembrie 1918. La adunările care au avut loc în toate satele şi oraşele din Transilvania, ca şi la Marea Adunare de la Alba Iulia, mii şi mii de cadre didactice au susţinut şi au votat cu entuziasm unirea cu „Patria mumă".

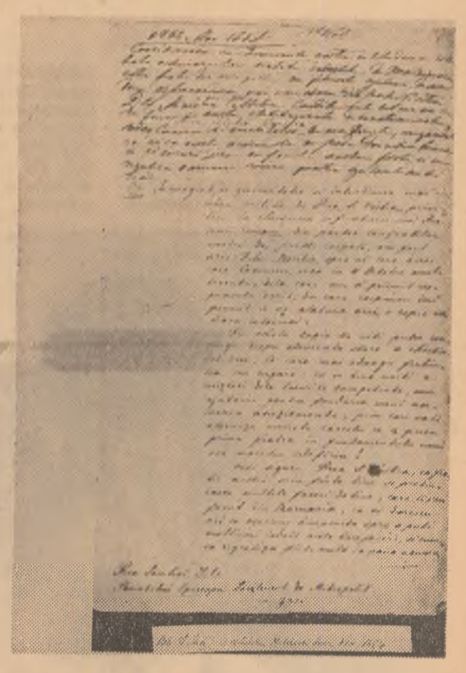

O scrisoare a lui G. Bariţiu, în care se arată ce mijloace materiale ar fi necesare pentru înfiinţarea unei facultăţi juridice româneşti în Transilvania şi ce ar însemna această instituţie, unde ar putea veni şi tineri români din Banat şi Bucovina.
Arh. St. Iaşi, Fond Mitropolia Moldovei, dos. 79/A 1964 — 7 file.

Prin activitatea lor neobosită şi plină de patosul mîndriei naţionale, şcoala şi slujitorii săi au semnat, alături de ceilalţi oameni ai muncii, una din cele mai luminoase pagini ale istoriei poporului nostru.

Prof. DUMITRU GANCIU

La cercul de radio de la Casa pionierilor din Braşov

Cînd dictonul „festina lente" e suprasolicitat

(Urmare din pag. 1)

dind puternic în creşterea eficienţei actului educativ în ansamblul său.

Nu întotdeauna însă evoluţia unor realizări valoroase menite să modernizeze procesul de învăţămînt este „rectilinie şi uniform accelerată", ci cunoaşte un ritm foarte lent, trece prin încîlcite labirinturi şi suferă chiar gîtuiri. Admirăm înţelepciunea spuselor bătrîneşti care îndeamnă: „măsoară de trei ori şi taie o dată", sau sensul profund pe care-l cuprinde vechiul adagiu latin „festina lente". Ne face însă impresia că în anumite cazuri nu despre aplicarea lor este vorba, ci despre inerţie şi rutină. Spicuim cîteva mostre.

De aproape un deceniu se organizează, cu o regularitate demnă de importanţa cauzei, concursuri de creare a unor noi tipuri de material didactic. Cu aceeaşi regularitate, însă, peste 50 la sută dintre lucrările premiate şi avizate aşteaptă ani de-a rîndul să intre în producţia Întreprinderii de material didactic. Alte zeci de realizări valoroase de acest gen ale cadrelor didactice — dintre care unele socotite invenţii şi brevetate ca atare — au fost aprobate de comisia special constituită în acest scop în cadrul Ministerului Învăţămîntului. Multe dintre ele bat la poarta producţiei, aşteptînd să devină într-adevăr utile pentru şcoală, vreme de 6—7 ani din momentul aprobării. Vă mai amintiţi de trusa completă pentru demonstraţii de fizică în şcoala generală, cu piese interşanjabile, realizată de profesorul unei şcoli de lîngă Arad şi pe care am popularizat-o acum aproximativ un an în paginile gazetei noastre? Ea a făcut obiectul unui schimb de experienţă şi al unei ample verificări efectuate de specialişti, a fost reprodusă la nivel artizanal şi introdusă într-o serie de şcoli. Pretutindeni rezultate excelente. Producţia de serie însă continuă s-o ignoreze. Este clar că în asemenea cazuri conţinutul lui „festina lente" este deformat, căci el nu poate fi nicidecum asimilat cu un factor de frînare în calea perfecţionării tehnologiei didactice.

S-a argumentat şi se argumentează că astfel de situaţii se datorează capacităţii reduse de asimilare a unor noi sortimente în producţia I.M.D., ca şi altor greutăţi, obiective şi subiective, ale acestei întreprinderi în faza ei actuală de organizare şi de funcţionare. Nu putem însă face abstracţie de faptul că nu o dată s-au făcut propuneri pentru ieşirea din impasul acesta, fie profilîndu-se pentru producţia de material didactic atelierele unor centre şcolare profesionale şi tehnice, fie făcînd apel la industria locală. Sîntem siguri că un studiu judicios, bazat pe un calcul economic temeinic, ar fi demonstrat viabilitatea şi rentabilitatea unor asemenea soluţii.

Dar nu întotdeauna studiul şi calculul economic reprezintă factorul de întîrziere, ci doar o rezoluţie care să permită declanşarea unei acţiuni pe un făgaş nou. Vom lua drept exemplu situaţia întreţinerii şi reparării materialului didactic aflat în dotaţia şcolilor. După un calcul estimativ, acest material rămîne nefolosit în proporţie de 30 la sută din cauza neremedierii unor defecţiuni relativ simple. În această privinţă au fost elaborate, de mai mulţi ani, după cîte ştim, studii cu mai multe variante. A învins însă, sub paravanul lui „festina lente", inerţia. Din această pricină stau imobilizate anual materiale didactice în valoare de multe milioane de lei.

În cazurile amintite pînă acum există argumentul (nemărturisit) că schimbarea modului de acţiune va antrena, implicit, investiţii materiale şi capacităţi de producţie. Există însă situaţii în care practic nu se cerea decît dorinţa de a trece la acţiune. Oare cît timp a trecut de cînd aparatul de proiecţie pentru diafilme din producţia curentă I.O.R. a fost criticat ca fiind prea puţin adaptat cerinţelor învăţămîntului, de cînd s-au prezentat dispozitive originale foarte simple şi practice pentru retroproiecţie şi pentru proiecţie la lumina zilei? Fabricarea unor asemenea dispozitive şi livrarea lor împreună cu aparatul sau, măcar, înscrierea datelor necesare construcţiei respectivelor dispozitive în prospectul de utilizare a aparatului nu ar fi angajat nici un fel de fonduri suplimentare. Nu s-a întreprins însă nimic în acest sens.

Dar asemenea anomalii, care persistă deşi există toate condiţiile pentru remedierea lor, nu se opresc numai la cadrul tehnicii didactice. Semnificative sînt în această privinţă şi avatarurile predării scrisului la clasa I. Pornindu-se de la îngrijorătoare constatări privind inadecvarea scrierii caligrafice cursive pentru etapa de început a însuşirii deprinderilor de citit-scris, s-au experimentat, cîţiva ani de-a rîndul, diferite forme şi metode de predare a unei scrieri neartificioase, fundamentată pe plan psihopedagogic. Experimentul a dus la concluzia că trebuie introdusă de la clasa I o formă de scriere rapidă, funcţională. În practica generală a şcolilor lucrurile au fost însă lăsate să treneze, cu unele schimbări de circumstanţă care lăsau deschise pe mai departe principalele fisuri ale inadvertenţelor: caracterul parazitar al unor elemente „decorative" din litere şi multiplele caiete cu o liniatură inutilă, greoaie, care frînează însuşirea de către şcolari a unui scris curgător şi rapid. Calculînd la o întîrziere de numai doi ani, constatăm că efectele lipsei de operativitate manifestate în acest caz se extind asupra unui număr de aproximativ 700 000 de elevi care vor întîmpina serioase greutăţi (ce puteau fi prevenite) pe drumul formării unui scris personal, avînd o funcţionalitate corespunzătoare.

Nu putem trece cu vederea cazurile în care cercetarea tergiversează îndelung comunicarea unor concluzii ce ar putea fi, chiar şi parţial, aplicate pe scară largă în şcoli. Să luăm, de pildă, problema spinoasă, cu multiple implicaţii în viaţa învăţămîntului, a docimologiei, mai precis a unei notări obiective şi ştiinţifice a cunoştinţelor însuşite de elevi. Oare nu se cuvine ca o asemenea temă să beneficieze de o tratare prioritară, iar comunicarea unor concluzii, pe baza cărora să se elaboreze norme superioare de activitatea didactică, să se fi efectuat în decurs de maximum 2—3 ani de la abordarea problemei de către cercetători?

Efecte negative ale suprasolicitării lui „festina lente" se manifestă şi în determinarea, prin studii şi experimentări, a unor forme de activitate practică pentru elevii din licee corespunzătoare cerinţelor actuale de pregătire a tinerei generaţii şi posibilităţilor efective de aplicare în condiţiile actuale şi de viitor.

„Honni soit qui mal y pense" — dar uneori se pare că ipotezele şi metodica unor cercetări pedagogice sînt astfel alese încît faza de studiu şi experiment să dureze cît mai mult. Nu o dată se ignorează stadiul cel mai avansat la care a ajuns studierea problemei respective, ea fiind examinată „d'a capo". O asemenea poziţie dă cu atît mai mult de gîndit cu cît se referă în special la cercetări privind unele aspecte de stringentă actualitate pentru modernizarea învăţămîntului cum sînt, de pildă, aplicarea modelării în procesul de învăţare, învăţămîntul programat, structurarea cunoştinţelor, teleşcoala etc.

★

La polul opus acestor atitudini de suprasolicitare a lui „festina lente" se află situaţiile rezolvate precipitat, fără studiu şi pregătire prealabilă, purtînd în conţinut şi în formă amprenta improvizaţiei. Dar asupra unor aspecte ale acestei probleme ne vom opri mai pe larg cu alt prilej.

UNESCO — programul de dezvoltare pe anii 1969-1970

Recent s-a încheiat la Paris cea de-a XV-a Conferinţă generală a UNESCO. Desfăşurată în perioada 15 octombrie—20 noiembrie a. c., aceasta a reunit reprezentanţi a 119 state membre ale organizaţiei.

Unul dintre obiectivele fundamentale ale Conferinţei a fost adoptarea programului activităţii UNESCO pe perioada anilor 1969 şi 1970. Au fost schiţate totodată liniile directoare ale activităţii pentru anii 1971—1972. Printre principalele activităţi programate se numără continuarea şi dezvoltarea unor acţiuni iniţiate în ultimii doi ani pe plan mondial (în legătură cu planificarea educaţiei şi a resurselor biosferei) şi pe plan regional (privind accesul la învăţămîntul superior în Europa, educaţia şi formarea ştiinţifică şi tehnică în Africa, aplicarea ştiinţei şi tehnicii în dezvoltarea Asiei).

În domeniul preocupărilor UNESCO din sfera educaţiei şi învăţămîntului, conferinţa a înregistrat începutul unei etape noi. Astfel, dacă în cursul ultimilor ani accentul era pus în special pe generalizarea educaţiei la toate nivelele, în viitor se va acorda o mare atenţie aspectului calitativ, urmărindu-se conţinutul studiului, randamentul metodelor utilizate, valoarea rezultatelor obţinute. În acest scop vor fi iniţiate ample studii de educaţie comparată, schimburi de experienţă în planificarea educaţiei, se va acorda un sprijin susţinut formării profesionale a corpului didactic, perfecţionării învăţămîntului mediu, revizuirii sistemelor şi programelor educative în vederea adaptării lor la problemele şi la nevoile tinerilor, dezvoltării educaţiei adulţilor şi extinderii programului experimental de alfabetizare.

O serie de obiective ale programului urmăresc să amelioreze învăţămîntul ştiinţific în universităţi şi institute şi să experimenteze în cadrul acestora noi metode pedagogice. Pornind de la faptul că lumea cere mereu mai mulţi tehnicieni şi ingineri, a căror formare în şcoli şi institute de învăţămînt superior trebuie să corespundă uriaşei dezvoltări a ştiinţei şi tehnicii în perspectiva viitorului apropiat, Conferinţa UNESCO a prevăzut ca programul organizaţiei să urmărească mai accentuat determinarea structurilor organizatorice, a conţinutului şi metodelor menite să asigure atingerea acestor obiective. Un loc special îl ocupă în această privinţă învăţămîntul agricol, pentru care se prevede efectuarea unui amplu program de dezvoltare în colaborare cu F.A.O.

Toate aceste acţiuni se vor desfăşura cu intensitate maximă în anul 1970, care a fost declarat de Adunarea Generală a O.N.U. **anul internaţional al educaţiei.**

În domeniul informaţiei — în sensul cel mai larg al termenului — rămîne mult de făcut pentru ca, aşa cum spunea René Maheu, directorul general al UNESCO, să se pună la dispoziţia tuturor şi a fiecăruia o documentare şi o reţea de comunicare cu caracter universal. În acest scop UNESCO îşi propune, printre altele, modernizarea şi normarea documentării internaţionale, astfel încît să uşureze comunicarea şi libera circulaţie a ideilor prin carte, imagine şi felurite alte mijloace de informaţie.

Sînt obiective cu mare greutate specifică, menite să accentueze caracterul profund umanist al activităţii UNESCO, contribuind la întărirea prestigiului ei. În realizarea lor România socialistă îşi va aduce o contribuţie sporită, la nivelul aprecierii înalte de care se bucură pe plan internaţional.

Probleme actuale ale învăţămîntului latino-american

În prezent, în ţările Americii Latine se fac mari eforturi pentru împlinirea unor cerinţe seculare de cultură şi civilizaţie. Vasta campanie de alfabetizare desfăşurată cu sprijinul UNESCO, realizarea diferitelor proiecte pilot, dezvoltarea învăţămîntului de pregătire a cadrelor reprezintă pe acest drum cîteva din cele mai importante jaloane. O problemă majoră care preocupă forurile de învăţămînt o constituie formarea într-un ritm accelerat şi perfecţionarea continuă a pregătirii personalului didactic pentru şcolile de toate gradele.

În legătură cu această problemă, considerăm interesant un articol publicat recent în revista „Educadores" din Argentina. Apărut sub semnătura profesorului Benicio C. A. Villarreal, unul dintre cei mai prestigioşi pedagogi sudamericani, acest articol, din care prezentăm mai jos cîteva extrase, se referă la unele măsuri introduse în ultimul an pe planul pregătirii cadrelor didactice pentru învăţămîntul argentinian.

* * *

Începînd din acest an funcţionează în Argentina Şcoala normală superioară, măsură care a dat naştere la serioase discuţii şi controverse, fiind considerată de către unii drept riscantă. Ea răspunde însă unei imperioase cerinţe a dezvoltării învăţămîntului — aceea a ridicării pregătirii personalului didactic cît mai aproape de cerinţele impetuoasei dezvoltări tehnico-ştiinţifice mondiale. Şcoala normală cu doi ani de studii creată în trecut, în condiţiile unei necesităţi stringente de cadre didactice pentru diferitele cicluri de pregătire elementară a copiilor şi adulţilor, nu mai răspunde cerinţelor şi necesităţilor actuale.

Lecţie de geografie într-o şcoală din Ecuador

În provincia Buenos Aires, de pildă, cererile de cadre didactice pregătite la nivelul vechii şcoli normale erau de mult acoperite, în timp ce pregătirea unor asemenea cadre continua la nivelul anilor precedenţi. Dar satisfacerea cantitativă a cererilor de cadre pentru învăţămînt ne-a permis să acordăm mai multă atenţie calităţii şi să constatăm că în general nivelul ştiinţific şi de cultură al multor învăţători pregătiţi prin şcoala normală de doi ani nu permitea desfăşurarea unui învăţămînt cu adevărat modern.

Este un adevăr binecunoscut că într-o societate în curs de transformare profesorul nu poate rămîne în nici un caz un spectator pasiv al acestui proces dinamic, ci trebuie să fie unul dintre factorii cei mai activi care să-l stimuleze. Perfecţionarea, ridicarea la un nivel superior a pregătirii învăţătorului sînt reclamate totodată de procesul de înnoire a şcolii care, la rîndul său, condiţionează în mare măsură procesul dezvoltării întregii societăţi.

Toate acestea au impus trecerea la organizarea unei şcoli normale de nivel superior, cu o durată de studii de cinci ani, în care să se realizeze o mai judicioasă orientare şi selecţie profesională, o pregătire cu orizont mai larg. Planul de învăţămînt al şcolii normale superioare recent create urmăreşte îmbinarea strînsă şi alternarea studiilor de pedagogie — bazate pe o temeinică practică pedagogică — cu studiile de cultură generală. Studierea încă din primul an a unei limbi străine va da posibilitatea ca absolvenţii să primească, pe lîngă diploma de institutor, pe aceea de profesor pentru o limbă străină predată în ciclul inferior al liceului. Pentru lărgirea orizontului cultural şi ştiinţific al viitorilor institutori s-au introdus în planul de învăţămînt, pe lîngă disciplinele curente, istoria artelor, filozofia, diferite cunoştinţe la un nivel mai înalt, iar pentru pregătirea pedagogică se prevede predarea pedagogiei generale, a didacticii generale şi speciale, confecţionarea şi mînuirea materialului didactic, mînuirea mijloacelor audio-vizuale moderne

Unul dintre obiectivele centrale ale procesului instructiv-educativ în şcoala normală superioară îl constituie, alături de pregătirea culturală şi profesională a viitorului dascăl, formarea personalităţii acestuia, educarea lui etică şi estetică. Sintetizînd direcţiile şi scopurile urmărite în şcoala normală superioară putem spune că activitatea acesteia are o triplă valenţă : formarea institutorului din punct de vedere etic, dezvoltarea capacităţilor lui profesionale şi înzestrarea acestuia cu un nivel sporit de cunoştinţe culturale.

O primă încercare de definire a conceptului de literatură veche

După ce termini de citit cartea lui *Vasile Florescu, Conceptul de literatură veche*, înţelegi pe deplin cuvintele pe care autorul le spune în introducere : „S-a scris mult despre noţiunea de literatură clasică şi despre clasicism. S-a scris şi mai mult despre cea de literatură modernă şi despre modernism. După cîte ştim, nu s-a scris nimic sistematic despre literatura veche (...) Noţiunea de literatură veche trebuie definită o dată aşa cum au fost definite corelatele ei, literatura clasică şi literatura modernă. Cineva trebuia să facă începutul, oricare ar fi fost riscul. Şi fiindcă altora, cu mai mari posibilităţi, nu le-a venit această idee, ne asumăm noi răspunderea primei încercări..."

Asumîndu-şi răspunderea să scrie „prima încercare" despre conceptul de literatură veche, Vasile Florescu defineşte şi cercetează acest concept în funcţie de următoarele întrebări capitale : ce însemnează literatura veche, cum a apărut şi cum a evoluat această noţiune, ce au însemnat discuţiile privind literatura veche pentru istoria esteticii şi a teoriei literaturii, de ce este dificilă separarea faptului literar-artistic de cel cultural în cazul literaturii vechi". Răspunsul la fiecare din aceste întrebări este rezultatul unei ample investigaţii. Autorul a cercetat, în afară de operele literare de seamă din epocile elină, latină, medievală, renascentistă şi modernă, un imens material bibliografic.

Definind şi cercetînd conceptul de literatură veche prin raportare la diferitele etape ale dezvoltării literaturii universale, Vasile Florescu întreprinde dese incursiuni în istoria filozofiei şi a esteticii. Lectorul întîlneşte şi subţile aprecieri asupra literaturii eline şi latine, asupra literaturii medievale şi din perioada Renaşterii, precum şi asupra literaturii clasicismului francez, asupra literaturii romantice, realiste etc. Ultimul capitol — intitulat sugestiv „Habent sua fata libelli", cuprinde concluziile autorului asupra problemei cercetate.

Cartea colegului nostru Vasile Florescu — autorul este profesor la Liceul „Gh. Lazăr" din Bucureşti — interesează pe toţi iubitorii de literatură română şi universală, fiind menită a contribui la dezvoltarea cercetării şi interpretării sub aspect estetic a literaturii noastre vechi.

VLADIMIR DOGARU

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

(Urmare din pag. 1)

tre factorii chemaţi să sprijine Uniunea Tineretului Comunist în îndeplinirea acestei răspunderi patriotice îşi are deci un temei raţional, binevenit.

Activitatea de pregătire pentru apărarea patriei, prin scopurile ce şi le propune, întregeşte munca educativă a şcolii. Învăţînd să străluiască înfăptuirile oamenilor muncii, orînduirea socialistă, suveranitatea patriei, tinerii — elevi şi studenţi — se vor deprinde să preţuiască tot mai mult eforturile şi progresele realizate prin munca poporului, să-şi dăruiască vigoarea, mintea şi inima cauzei partidului, înfloririi României socialiste. Ordinea şi disciplina impuse de austeritatea unei asemenea activităţi, supleţea şi eleganţa mişcărilor instrucţiei de front, stăpînirea de sine, calmul şi precizia cerute de instrucţia focului, ca şi dîrzenia, forţa şi curajul cultivate de pregătirea fizică cu aplicaţie militară vor contribui deopotrivă la dezvoltarea proceselor voliţionale. Cunoaşterea armelor de nimicire în masă şi a protecţiei împotriva lor, a topografiei militare, a balisticii creează totodată largi posibilităţi de concretizare a cunoştinţelor învăţate la fizică, chimie, astronomie etc. In cadrul pregătirii sanitare şi de prim ajutor elevii îşi vor însuşi cunoştinţe utile vieţii cotidiene, viitorului lor cămin. Cercurile tehnico-aplicative de construcţii radio, radiotelefonie, telefonie, auto, aviaţie, marină, grăniceri etc. vor oferi celor mai buni tineri posibilitatea să-şi afirme înclinaţiile, să-şi satisfacă chemările. La rîndul lor, acţiunile iniţiate în cadrul pregătirii tineretului pentru apărarea patriei de către organizaţiile U.T.C. — întîlniri cu veterani, ofiţeri activi şi din rezervă pentru a prezenta file glorioase din istoria patriei noastre, acţiunile educative la locuri şi monumente istorice, învăţarea de cîntece patriotice şi ostăşeşti, marşurile şi demonstraţiile — vor contribui şi ele din plin la educarea patriotică a elevilor.

Participarea fetelor la activitatea de pregătire pentru apărarea patriei, împlinire a unei dorinţe de a-şi dovedi prin fapte calităţi deosebite, ignorate într-un trecut nu prea îndepărtat, le aduce acestora o satisfacţie în plus — aceea de a se şti părtaşe, în virtutea deplinei egalităţi consfinţite prin lege, la tot ce priveşte prezentul şi viitorul patriei noastre socialiste. Ele vor participa la activităţi diferenţiate potrivit pregătirii şi aptitudinilor lor, însuşindu-şi cunoştinţe de pregătire A.L.A., sanitară şi de prim ajutor, instrucţia focului şi topografie, vor fi alături de băieţi, după dorinţă, în cercuri tehnico-aplicative de auto, sanitare, telefonie, radio, zbor cu şi fără motor.

Sprijinul dat de către şcoală pregătirii tineretului pentru apărarea patriei se concretizează în primul rînd prin faptul că această activitate este cuprinsă în orarul activităţilor şcolare, ceea ce necesită o justă gospodărire a timpului, o raţională dozare a eforturilor şi o bună folosire a bazei materiale. Personalului didactic, şi îndeosebi acelor profesori cărora li s-au încredinţat sarcini directe, fiind numiţi comandanţi, le revine răspunderea de a pregăti temeinic şedinţele de instrucţie, de a asigura toate condiţiile pentru ca elevii să se simtă atraşi de această activitate. Sîntem convinşi că activitatea cadrelor didactice, valorificarea potenţelor şi experienţei lor pedagogice, vor asigura acestei noi acţiuni desfăşurate în şcoală un plus de dinamism, atractivitate şi varietate, va aduce o contribuţie importantă la sudarea colectivelor de elevi prin cultivarea spiritului de solidaritate, întrajutorare şi înfrăţire, la formarea personalităţii lor.

Cu ocazia constituirii centrelor de pregătire, elevii, ca de altfel întregul nostru tineret, şi-au exprimat adeziunea unanimă la politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, hotărîrea lor de a contribui prin propria pregătire la apărarea României socialiste. Aceasta este o chezăşie a faptului că ei îşi vor îndeplini întru totul angajamentele luate în faţa partidului, a poporului — de a se prezenta pregătiţi din toate punctele de vedere, gata să dăruie tot ce au mai bun patriei socialiste.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIŞOARA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

Facultatea de mecanică

— Asistent la catedra de Geometrie descriptivă şi desen, disciplinele Geometrie descriptivă şi desen, Desen tehnic, poziţia 9.

— Asistent la catedra Tehnologia construcţiilor de maşini, disciplinele : Tratamente termice. Proiectarea ştanţelor şi materialelor, Proiectarea şi tehnologia sculelor aşchietoare, poziţia 10.

Facultatea de electrotehnică

— Asistent la catedra Măsuri şi centrale electrice, disciplinele : Măsuri electrice şi magnetice. Măsuri electrice. Centrale şi reţele electrice — poziţia 9.

— Asistent la catedra Utilizările energiei electrice, disciplinele : Acţionări electromecanice şi utilaj electromecanic, Alimentări cu energie electrică a întreprinderilor. Utilizările energiei electrice şi acţionări, Utilizările energiei electrice poziţia 11.

— Asistent la catedra, Utilizările energiei electrice, disciplinele : Utilizările energiei electrice şi instalaţiilor, Utilizările energiei electrice şi acţionări, Alimentaţia cu energie electrică a întreprinderilor — poziţia 12.

— Asistent la Catedra Educaţiei fizică şi sport, Disciplina educaţie fizică şi sport (Inst) — poziţia 9.

— Asistent la catedra Educaţie fizică şi sport disciplina Educaţie fizică şi sport (Atletism) — poziţia 15.

Facultatea mecanică agricolă

— Asistent la catedra Organe de maşini şi mecanisme, disciplina : Teoria mecanismelor şi organe de maşini, poziţia 17.

— Asistent la catedra Maşini agricole, disciplinele : Tehnologia materialelor şi proceselor agricole, poziţia 6.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic din Timişoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2 în termen de 30 de zile de la scoaterea publicării acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcţiilor didactice în învăţămîntul superior, publicat în colecţia de Hotărîri şi Dispoziţii ale Consiliului de Miniştri nr. 31 din 5 august 1958.

Concursul va avea loc la Institutul politehnic Timişoara, B-dul 30 Decembrie nr. 2, la 2 luni de la publicarea acestui anunţ.

ANUNŢ

Întrucît simpozionul de comunicări ştiinţifice al cadrelor didactice care urma să aibă loc în luna noiembrie a.c. la Craiova s-a amînat pentru o dată care se va comunica ulterior, se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că Institutul de ştiinţe pedagogice mai primeşte înscrieri şi comunicări pînă la data de 30 decembrie a.c.

Comunicările vor fi axate pe aceeaşi tematică şi prezentate în aceleaşi condiţii, publicate în „Gazeta învăţămîntului" nr. 949 din 31 mai a.c.

Centrul de cercetare şi proiectare din cadrul Întreprinderii de piese radio şi semiconductori — Băneasa

cu sediul în Bucureşti, str. Erou Iancu Nicolae nr. 32, sector 2

ANUNŢĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

1. Secţia cercetare-proiectare semiconductoare :
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 2 posturi şef laborator cercetare ştiinţifică
— 4 posturi cercetător ştiinţific principal
— 5 posturi cercetător ştiinţific
— 3 posturi cercetător stagiar

2. Secţia cercetare-proiectare microelectronică :
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 1 post şef laborator cercetare ştiinţifică.
— 2 posturi cercetător ştiinţific principal
— 3 posturi cercetător ştiinţific
— 3 posturi cercetător stagiar

3. Secţia cercetare-proiectare componente electronice pasive.
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 3 posturi şef laborator cercetare ştiinţifică
— 5 posturi cercetător ştiinţific principal
— 5 posturi cercetător ştiinţific
— 5 posturi cercetător stagiar

4. Secţia cercetare-proiectare utilaje tehnologice specifice
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 2 posturi şef laborator cercetare ştiinţifică
— 2 posturi cercetător ştiinţific principal
— 2 posturi cercetător ştiinţific
— 3 posturi cercetător stagiar

5. Secţia cercetare-proiectare procedee de măsură, aplicaţii şi siguranţă în funcţionare.
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 2 posturi şef laborator cercetare ştiinţifică
— 2 posturi cercetător ştiinţific principal
— 3 posturi cercetător ştiinţific
— 3 posturi cercetător stagiar

6. Secţia cercetare-proiectare pentru perfecţionarea proceselor tehnologice, indici tehnico-economici şi documentare
— 1 post şef secţie cercetare ştiinţifică
— 1 post şef laborator cercetare ştiinţifică
— 1 post cercetător ştiinţific principal
— 2 posturi cercetător ştiinţific
— 2 posturi cercetător stagiar

Concursul va avea loc în ziua de 23 decembrie 1968, la sediul întreprinderii, în condiţiile prevăzute de Regulamentul privind recrutarea cadrelor de cercetare ştiinţifică, avizat de C.S.O.S. cu nr. 1215/12 decembrie 1958 şi publicat în Buletinul Oficial partea a III-a nr. 4/8 ianuarie 1968.

Cererile de înscriere se depun la sediul întreprinderii, pînă la data de 7 decembrie 1968 însoţite de următoarele acte :

— copie legalizată după diploma de examen de stat sau diplome echivalente în specialitatea respectivă ale unor instituţii de învăţămînt superior din ţară, precum şi diplome din străinătate echivalate de Ministerul Învăţămîntului.

— copie după diploma de doctor în ştiinţe sau candidat în ştiinţe (în cazul cînd candidatul are acest titlu) ;

— memoriul de activitate, împreună cu o listă de lucrări ;

— cîte un exemplar din cele mai importante lucrări ale candidatului sau extrasele lor ;

— copie de pe cartea de muncă, de la pagina 14 şi următoarele, legalizată de instituţia unde lucrează

— copie după certificatul de naştere ;

— autobiografie

Pentru funcţiile de cercetător ştiinţific şi cercetător stagiar concursul va consta din :

— verificarea titlurilor şi lucrărilor ;
— proba scrisă
— proba orală
— proba practică (unde este cazul)
— verificarea cunoaşterii unei limbi străine ;

Informaţii suplimentare la telefon nr. 33.38.30/119

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI Oradea

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

— Conferenţiar la Catedra VI — Educaţie fizică, disciplina Teoria educaţiei fizice şi Istoria şi organizarea culturii fizice, poziţia 1 din statul de funcţiuni.

— Lector la Catedra VI — Educaţie fizică, disciplina Igienă, controlul medical şi cultură fizică medicală, poziţia 5 din statul de funcţiuni ; se cere un cadru calificat în Medicină sportivă.

— Lector la catedra VI — Educaţie fizică, disciplina Anatomie, biomecanică şi fiziologie, poziţia 6 din statul de funcţiuni ; se cere un cadru avînd specialitatea Biologie.

— Asistent Catedra VI — Educaţie fizică, disciplina Jocuri dinamice şi dansuri populare, poziţia 19 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului din Oradea, calea Armatei Roşii nr. 5, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ, cererea de înscriere la care vor anexa următoarele acte în dublu exemplar :

— copie legalizată de pe actul de studii superioare ;

— lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar ;

— certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale ale candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază ;

— certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează ;

— memoriul de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;

— autobiografia.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la rectoratul Institutului în termen de 60 de zile de la publicarea acestui anunţ.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20 Abonamentele se fac la oficiile poştale factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132